

Visiedocument De Jonge Akademie

December 2019

De Jonge Akademie wordt regelmatig om een mening gevraagd over actuele zaken binnen de academische wereld. We willen deze mening graag baseren op een breed gedragen visie op wetenschap en onderwijs. Bovendien willen we in dit document de onderwerpen vaststellen die we op dit moment zien als onze prioriteit. In dit document, dat tot stand gekomen is naar aanleiding van discussies tijdens het ledenweekend en binnen het bestuur, benoemen we onze belangrijkste standpunten.

Voor een brede wetenschap

De kracht van het Nederlandse wetenschapslandschap is dat Nederland goed is in bijna alle wetenschapsgebieden. Daardoor hebben we een uitstekende uitgangspositie om in te spelen op de veranderende wereld, omdat deze wereld kennis uit alle disciplines nodig heeft. Cruciaal daarbij is om te blijven investeren in de brede en diverse wetenschap. Onafhankelijk van de discipline horen wetenschappers voldoende ruimte (tijd) te krijgen om goed onderwijs te geven en tevens voldoende ruimte (middelen en tijd) te hebben om goed, nieuwsgierigheidsgedreven onderzoek te kunnen doen. Verschuivingen in financiering waarin in het ene wetenschapsgebied wordt geïnvesteerd ten koste van een ander wetenschapsgebied vinden we onwenselijk, omdat dat ten koste gaat van de brede wetenschap.

Zie [columns](#) van De Jonge Akademie op het gebied van Wetenschapsbeleid, de [‘Statement financiering wetenschapssysteem’](#), de met de KNAW uitgebrachte [‘Uitgangspunten voor financiering wetenschapssysteem’](#) en [‘Investeer in een brede wetenschap!’](#)

Voor een meer gelijkmatige waardering en minder verspilling van talent

In ons huidige financieringsstelsel komt veel onderzoeksgeld bij slechts enkele wetenschappers terecht (de zogenaamde ‘grootverdieners’). De kloof tussen de *haves* en *have-nots* wordt steeds breder. De Jonge Akademie denkt dat een gezondere competitie met passende honoreringspercentages en een betere balans in de verdeling van onderzoeksfinanciering een gunstige uitwerking hebben op de kwaliteit van het onderzoek en de kansen en motivatie voor talentvolle jonge wetenschappers. Dat houdt in dat meer wetenschappers de mogelijkheid krijgen om op een effectieve manier bij te dragen aan de wetenschap.

Zie [columns](#) van De Jonge Akademie, zoals de [‘Reactie op de Wetenschapsbrief van Minister Van Engelshoven’](#), [‘Reactie op de Inbeddingsgarantie NWO’](#), de door De Jonge Akademie uitgevoerde [‘Enquête inbeddingsgarantie’](#) en het advies van De Jonge Akademie: [Rendement van Talent](#).

Duurzame werkomstandigheden

De Jonge Akademie zet zich in voor duurzame en eerlijke werkomstandigheden. Diversiteit in aanstellingsvormen (verschillende arbeidsconstructies, zoals een contract als promovendus, of juist een beurs als promotiestudent) van promovendi vinden we daarom onwenselijk. Wetenschap is geen hobby die je alleen in de avonduren en weekenden uitvoert, maar een volwaardige taak waarvoor ruimte en gelijke waardering gegeven dient te worden. Studenten moeten daarnaast hoogwaardig onderwijs krijgen. Dat houdt in dat wetenschappelijk personeel enerzijds voldoende ruimte moet krijgen om onderwijs- en onderzoekstaken te kunnen uitvoeren en anderzijds dat beide taken gewaardeerd moeten worden met passende carrièreperspectieven. De groeiende werkdruk binnen de wetenschap baart ons daarom zorgen. Vertrouwen in het wetenschappelijke personeel zou vergroot moeten worden, waardoor regeldruk kan afnemen en er meer tijd is voor de kerntaken.

Zie [columns](#) van De Jonge Akademie op het gebied van Wetenschapsbeleid, zoals '[Meer flexibiliteit en uniformiteit gewenst in implementatie van het ius promovendi](#)', '[Het promotiestelsel verdient beter](#)', '[Hervorm het promotierecht](#)' en '[Samenvatting enquête Wet Werk en Zekerheid \(WWZ\)](#)'.

Transparante wetenschap

De Jonge Akademie vindt het niet alleen belangrijk om te laten zien wat het resultaat is van wetenschap, maar juist ook hoe het proces van wetenschap werkt. Inherent aan het proces van wetenschap is dat we kritisch voortbouwen op eerdere resultaten en daarmee een completer beeld krijgen van de werkelijkheid. We zijn groot voorstander van het openbaar maken van zowel wetenschappelijke publicaties (open access) als de onderliggende bevindingen en data (open data), voor zover dit past binnen een vakgebied en dit het wereldwijde speelveld van de wetenschap eerlijker maakt. Dit vergroot het vertrouwen in de wetenschap – welke immers door gemeenschapsgeld wordt gefinancierd.

Zie diverse [columns](#) en [projecten](#) op het gebied van Wetenschap en Maatschappij en het advies van De Jonge Akademie: [Tussen onderzoek en Samenleving \(2013\)](#)

Maatschappelijke betrokkenheid

De Jonge Akademie vindt het belangrijk het publiek te informeren over de kennis die door de wetenschap verkregen wordt, het liefst al op zo jong mogelijke leeftijd en in al zijn facetten. Daarnaast vinden we het van belang dat over de wetenschappelijke methode en daarmee resultaten helder en eerlijk gerapporteerd wordt. Niet alleen door wetenschappers zelf, maar ook in de media. Op deze manier is wetenschap beter op waarde te schatten. Door uit te leggen hoe het proces van wetenschap werkt, wapen je de samenleving tegen het klakkeloos voor waar aannemen van ongenuanceerde conclusies. Zo is bijvoorbeeld publieksparticipatie in het wetenschappelijke onderzoek (citizen science) van toegevoegde waarde in het vergroten van maatschappelijke betrokkenheid.

Zie diverse [columns](#) en [projecten](#) op het gebied van Wetenschap en Maatschappij, de serie '[Drijfveren in de wetenschap](#)' en het advies van De Jonge Akademie: [Tussen onderzoek en Samenleving](#) (2013).

Interactie onderwijs en onderzoek

Het primaire proces van de universiteit bestaat uit het geven van onderwijs en het doen van onderzoek. Onderwijs en onderzoek zijn intiem met elkaar verbonden en grijpen op verschillende niveaus op elkaar in: niet alleen de student leert binnen de universiteit, maar ook de docent/onderzoeker. Juist de combinatie van onderwijs en onderzoek zorgt voor het optimaal kunnen aanleren van zowel kennis van de meest recente ontwikkelingen in het vakgebied als onderzoeksvaardigheden. Deze zaken zijn van belang binnen én buiten de universiteit. De Jonge Akademie vindt het daarom essentieel dat academisch onderwijs gevoed moet blijven worden vanuit onderzoek.

Zie de [Onderwijsvisie](#) van De Jonge Akademie en het opiniestuk '[Maak van goed onderwijs een academisch specialisme](#)' dat De Jonge Akademie met het ComeniusNetwerk schreef.

Belang van nieuwsgierigheid gedreven of fundamenteel onderzoek

Voor de buitenwereld is toegepast onderzoek vaak meer aansprekend dan primair nieuwsgierigheid gedreven fundamenteel onderzoek. De Jonge Akademie wil het belang van zowel toegepast maar zeker ook het nieuwsgierigheid gedreven onderzoek onderstrepen. Nieuwsgierigheid gedreven of ongebonden onderzoek ligt aan de basis van allerlei ontwikkelingen in de maatschappij. Belangrijk daarbij is te realiseren dat de resultaten van nieuwsgierigheid gedreven onderzoek niet altijd direct zichtbaar zijn en vaak veel later tot zichtbare innovaties leiden. Echter, dit betekent niet dat onderzoekers die dit type onderzoek doen geen uitleg hoeven te geven aan de maatschappij over de (directe) waarde van het onderzoek of bij kunnen dragen aan wetenschapscommunicatie, zodat ook het belang van en de procedures rondom nieuwsgierigheid gedreven onderzoek duidelijker worden. De Jonge Akademie is van mening dat nieuwsgierigheid gedreven onderzoek en toegepast onderzoek even belangrijk zijn en dat er voldoende (financiële) ruimte moet zijn voor beide typen onderzoek.

Zie diverse [columns](#) van De Jonge Akademie over het belang van nieuwsgierigheid gedreven onderzoek, zoals '[De waarden van wetenschap](#)' en '[Geen innovatie zonder wetenschap](#)'.

Internationalisering

Wetenschap is een universele en internationale aangelegenheid. De Jonge Akademie erkent de grote meerwaarde van internationalisering vanwege de mogelijkheid om talent uit het buitenland aan te trekken en daarmee waardevolle perspectieven te verkrijgen, evenals het bevorderen van de ontwikkelingskansen en carrièreperspectieven van Nederlandse wetenschappers. Bovendien wordt een aanzienlijk deel van het wetenschapsbeleid bepaald door internationale ontwikkelingen, met name in Europa maar ook daarbuiten. De Jonge Akademie vindt het daarom van belang om samen

te werken met andere jonge academies in de wereld en mede vorm te geven aan het internationale (m.n. Europese) wetenschapsbeleid. Ook willen we met hen werken aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's). De Jonge Akademie is van mening dat internationalisering niet alleen de inzet vergt van de nieuwe collega's die in Nederland aankomen maar ook dat het ontvangende systeem zich gastvrij opstelt. Internationalisering kent ook risico's. Een gedwongen overstap op Engels als voertaal zet de Nederlandse taal in het academisch onderwijs, evenals de opleidingen en het onderwijzende personeel onder druk. De Jonge Akademie vindt dat dergelijke veranderingen alleen doordacht en altijd geleidelijk moeten plaatsvinden en dat er alle redenen zijn aan te nemen dat bepaalde opleidingen in het Nederlands moeten blijven voortbestaan.

Zie verschillende projecten en publicaties van De Jonge Akademie zoals [‘Science Buddies voor Gevluchte Wetenschappers’](#), [‘Do's and Don'ts Foreign PhDs with Scholarships’](#) en [‘A Beginner's Guide to Dutch Academia’](#) en de [Onderwijsvisie](#) van De Jonge Akademie.

Diversiteit

De Jonge Akademie vindt diversiteit van de persoon van de wetenschapper (zowel genderdiversiteit als etnische-, culturele- en leeftijdsdiversiteit) van groot belang. De Jonge Akademie onderschrijft universalisme als een kernwaarde van de wetenschap. Dat houdt in dat binnen de wetenschap iedereen gelijke kansen moet krijgen, in gelijke mate moet kunnen bijdragen en zich thuis moet voelen, ongeacht gender, leeftijd, (culturele) achtergrond, maatschappelijke klasse, seksuele oriëntatie, functiebeperking, politieke voorkeur, of religie, afkomst en nationaliteit. De Jonge Akademie vindt het van belang dat diversiteit gewaarborgd wordt en proactief wordt gestimuleerd.

Zie verschillende activiteiten van De Jonge Akademie zoals het symposium [‘Meer diversiteit op de academische werkvloer, van papier naar praktijk’](#), het project [‘Huiskamer van de wetenschap’](#) en het [ledenbeleid](#) van De Jonge Akademie.

Interdisciplinariteit

De Jonge Akademie vindt het van belang dat onderzoekers over de grenzen van vakgebieden heen kunnen kijken en gelooft dat interdisciplinariteit in het onderzoek meerwaarde en wederzijdse inspiratie kan opleveren. Het is van belang dat er voldoende mogelijkheden zijn voor onderzoekers om inhoudelijke uitwisseling en kruisbestuiving op te doen in interdisciplinaire samenwerkingsverbanden. Universiteiten zouden in deze mogelijkheid moeten voorzien. Zo kunnen onderzoekers vanuit raakvlakken met andere vakgebieden nieuwe gezichtspunten en invalshoeken voor eigen onderzoek ontdekken. Ook vindt De Jonge Akademie dat interdisciplinariteit in het onderwijs in bepaalde gebieden een meerwaarde kan hebben. Bijvoorbeeld voor een betere voorbereiding op de arbeidsmarkt. In de praktijk blijkt het gezien facultaire bekostigingsregelingen vaak lastig om interdisciplinair onderwijs van de grond te krijgen. De Jonge Akademie dringt er bij universiteiten op aan dat dit makkelijker gemaakt moet worden.

Wat met interdisciplinair onderwijs wel in het oog gehouden moet worden zijn monodisciplinaire scholing en basis om interdisciplinariteit op te kunnen laten voortbouwen.

Zie publicaties van De Jonge Akademie over interdisciplinariteit in het onderzoek ([Grensverlegend](#)) en onderwijs ([Grensoverstijgend](#)).